

Buff Pelz **Dormeier**

INWESTOWANIE

w oparciu o **ANALIZĘ WOLUMENU**

Autor niniejszej książki zdołał zebrać w jednym miejscu opis najważniejszych metod i teorii składających się na analizę wolumenu na rynkach akcji. Doprowadził do zrównania cen i wolumenu jako dwóch czynników składających się na dynamikę rynków i poszczególnych walorów. Całość prezentowanego wykładu zamknął w użytecznej i czytelnej formie przewodnika, nie stroniąc od licznych analogii (ułatwiających zrozumienie trudniejszych pojęć) i okazjonalnego humoru.

Richard W. Arms jr., Arms Advisory

one EXCLUSIVE
PRESS

Tytuł oryginału: Investing with Volume Analysis: Identify, Follow, and Profit from Trends

Tłumaczenie: Przemysław Janicki

Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn
Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

ISBN: 978-83-246-3646-4

Authorized translation from the English language edition, entitled: Investing with Volume Analysis: Identify, Follow, and Profit from Trends, ISBN 0137085508, by Buff Pelz Dormeier, published by Pearson Education, Inc, publishing as Financial Times Prentice Hall, Copyright © 2011 by Pearson Education, Inc.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education Inc.

Polish language edition published by Helion S.A.
Copyright © 2012.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://onepress.pl/user/opinie/inwana>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: onepress@onepress.pl

WWW: <http://onepress.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Printed in Poland.

• Kup książkę
• Poleć książkę
• Oceń książkę

• Księgarnia internetowa
• Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

	Słowo wstępne	11
	Podziękowania	13
	O autorze	15
	Wprowadzenie	17
Rozdział 1:	Dwa spojrzenia na analizę rynku	23
	Budujemy solidne fundamenty	23
	Dwa uprawnione podejścia	24
	Podejście fundamentalne	26
	Podejście techniczne	27
	Porównanie analizy fundamentalnej i analizy technicznej	28
Rozdział 2:	Historia analizy technicznej	31
	Pierwsze w historii zlecenie — zrealizuj (w całości) bądź anuluj	31
	Wykresy babilońskie	32
	Pierwsze rynki europejskie	33
	Techniki samurajskie	33
	Pierwsze wzmianki o analizie rynku w Ameryce	34
	Korzenie — Charles H. Dow	34
	Pędy — William Peter Hamilton i pozostali zwolennicy teorii Dowa	35
	Pączkujący praktycy	35
	Wzrost fundamentów	37
	Badania na współczesnych rynkach efektywnych	39
	Porównanie epok	41
	Chcę być dobrze zrozumiany — teoria Dowa znów na czasie	42
Rozdział 3:	Analiza cenowa	45
	Rynek wyznacza odpowiednią cenę	46
	Podstawowy element składowy wykresu	46
	Analiza wolumenu: znaczący krok naprzód	48
Rozdział 4:	Analiza wolumenu	51
	Wolumen	51
	Terminologia związana z analizą wolumenu	52
	Wolumen jako element analizy rynku	52
	Wolumen weryfikuje (potwierdza) ceny	53
	Wolumen zapewnia płynność	53
	Wolumen waży informacje posiadane przez rynek	54
	Wolumen ujawnia rzeczywiste przekonania uczestników rynku	54

Wolumen wyraża zainteresowanie i entuzjazm rynku	55
Wolumen świadczy o różnorodności opinii	55
Wolumen jest paliwem napędzającym rynek	55
Wolumen odkrywa tajemnice rynku	56
Wolumen jako przyczyna	56
Wolumen daje początek dynamice cen	56
Rozdział 5: Wolumen — siła rynku	57
Wolumen jako siła rynku	57
Wolumen jako wskaźnik wyprzedzający ceny	57
Wolumen jako wykładnik ceny	58
$B = S = T$	59
Analiza wolumenu — wykorzystaj dostępną Ci moc	61
Opór i wsparcie	61
Trend i linie trendu	61
Obiekt wprowadzony w ruch porusza się tym ruchem, chyba że zostanie z niego wytracony	64
Siła = masa \times przyspieszenie	64
Każda akcja wywołuje przeciwnie skierowaną reakcję	67
Zastosowanie zasad dynamiki Newtona w analizie wolumenu	68
Rozdział 6: Jak czytać rynek niczym książkę	69
Czytanie z taśmy	70
Jak odczytywać litery alfabetu rynkowego	70
Oto rynek — pozwól, że Ci go przedstawię	71
Strach i chciwość	72
Wolumen: narzędzie do rozszyfrowywania rynku	73
Analizujemy ceny i wolumen słupek po słupek	74
Cztery przypadki w analizie cen zamknięcia w powiązaniu z wolumenem	74
Słupek cenowy stanowi DNA rynku	75
Wolumen jako RNA rynku	76
Analiza VSA (badanie relacji między wolumenem a zakresem zmienności ceny)	77
Deprecjacja waloru przy wysokim wolumenie	80
Ruchy cen przy niskim wolumenie obrotów	82
Rozdział 7: Wolumen w analizie trendów	89
Identyfikacja trendów	89
Trendy: zdania wypowiedziane przez rynek	90
Wykreślamy linie trendu	90
Ocena fazy trendu głównego przy wykorzystaniu analizy wolumenu	93
Cztery przypadki w analizie trendu	94
Reguły i prawa wolumenu: łamiemy kod zaprzeczający	99
Trendy sezonowe na wykresie wolumenu	106

Rozdział 8: Wolumen w analizie formacji	109
Formacje: instrumenty opisu wydarzeń na rynku	109
Formacje podstawowe: interakcja dwóch trendów głównych	110
Flagi i chorągiewki typowe dla rynku byka	124
Rozdział 9: Różne miary wolumenu	127
Siedem klas wskaźników cenowych	129
Optymalizacja: ostrzeżenie	131
Rozdział 10: Czyste wskaźniki wolumenu	133
Wolumen	133
Średnie kroczące w analizie wolumenu	135
Oscylatory wolumenu	135
Wstęgi wolumenowe	136
Wskaźnik akumulacji wolumenu	136
Wolumen na wykresie cenowym	137
Wykresy cenowo-wolumenowe Crockera	138
Rozdział 11: Wskaźniki akumulacji wolumenu oparte na międzysesyjnej zmianie ceny	143
Równowaga wolumenu (OBV)	144
Cenowy trend wolumenu	146
Oscylatory wolumenu dla danych interday	146
Rozdział 12: Wskaźniki akumulacji wolumenu oparte na jednosesyjnych zmianach ceny	149
Jednosesyjny indeks intensywności (wskaźnik akumulacji/dystrybucji)	150
Wskaźnik zmian akumulacji/dystrybucji Williamsa	151
Wskaźnik akumulacji/dystrybucji Williamsa	151
Oscylatory wolumenu dla danych intraday	152
Rozdział 13: Wskaźniki wolumenu wsparte analizą zakresu cenowego	157
Indeks urynkowienia	158
Wykresy ekwiwolumenowe	159
Swoboda ruchu	161
Rozdział 14: Akumulacja cen oparta na danych na temat wolumenu obrotów	163
Dodatnie i ujemne indeksy wolumenu	163
Rozdział 15: Wskaźniki wolumenu dla danych szybkozmiennych	167
Średnia cena ważona wolumenem	167
Indeks przepływów/wolumen kroku notowania	168

Rozdział 16: Wskaźniki cenowe ważone wolumenem	173
Indeks przepływów pieniężnych	173
Średnie kroczące ważone wolumenem	175
Ważony wolumenem wskaźnik MACD	184
Wskaźnik natarcia trendu	186
Rozdział 17: Wskaźnik potwierdzający cena – wolumen	197
Obliczenia	198
Jak stosować wskaźnik VPCI	200
Praktyczne zastosowanie VPCI	205
Badanie empiryczne	209
Pozostałe zastosowania wskaźnika: porównanie VPCI z innymi wskaźnikami wykorzystywanymi w analizie wolumenu	213
Pozostałe zastosowania	218
Wykaz wskaźników wolumenu	219
Rozdział 18: Kompendium wskaźników szerokości rynku	223
Statystyki rynkowe (szerokości rynku)	223
Statystyki szerokości rynku: źródło informacji rynkowych	224
Uwaga, roboty drogowe! Pułapki miar szerokości rynku	228
Wskaźniki oparte na miarach szerokości rynku	232
Dodatni i ujemny indeks wolumenu	233
Indeks Armsa/TRIN	234
Oscylator McClellanów	236
Rozdział 19: Wprowadzamy wolumen ważony kapitalizacją	241
Czas, by zwiększyć wartość miary wolumenu	241
Tradycyjny wolumen: zerwanie relacji między ceną a wolumenem	242
Co się dzieje w czasach kryzysów	244
Alternatywne metody analizowania wolumenu indeksu	245
Wolumen ważony kapitalizacją	246
Porównanie miar zwykłego wolumenu oraz wolumenu ważonego kapitalizacją	247
Błyskawiczny kryzys: wolumen ważony kapitalizacją w akcji	249
Wolumen ważony kapitalizacją: nowe spojrzenie na wskaźniki szerokości rynku	251
Rozdział 20: Ryzykowny biznes	255
Najlepszym atakiem jest obrona	255
Najlepsze i najgorsze dni	257
Strategia „kupuj i miej nadzieję”	259
Dynamiczna alokacja aktywów	261
Zarządzanie ryzykiem	264
System AVSL	266
Najlepsze błędy to te, których doświadczyliśmy	269

Rozdział 21: Zbieramy wszystko w całość:	
strategie dyktowane wolumenem	271
Stosowanie strategii opartych na wolumenie	272
Rozumienie rynku: popyt i podaż	272
Budujemy system pozycjonowania dla poszczególnych akcji	280
Cztery fazy analizy wolumenu	281
Rozdział 22: Współczesne wyzwania analizy wolumenu	291
Jak zmieniał się wolumen obrotów	292
Porównanie różnych epok w rozwoju rynków	302
Wpływ zmian w strukturze rynku na analizę wolumenu	309
Wiarygodność danych na temat wolumenu	310
Bibliografia	313
Skorowidz	327

4

Analiza wolumenu

„Wolumen jest jak para w kotle, dzięki której parowóz może dowieźć pociąg do miejsca przeznaczenia”.

— *Joseph Granville*

Wolumen

Każdy inwestor wie, która informacja ma najbardziej kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o akcje — ich cena. Już w pierwszych dniach swojej przygody z giełdą jest on uczony, by kupować tanio i sprzedawać drogo. Wieczorne skróty wiadomości podają wartości głównych indeksów niczym wyniki jakichś ważnych gonitw czy zawodów sportowych, tak że wielu ludzi niejako naturalnie, bez chwili głębszej refleksji wierzy w to, że zamknięcie sesji powyżej ceny otwarcia jest zawsze informacją pozytywną, podczas gdy zakończenie sesji na minusie oznacza zawsze coś złego. Nie zmienia to jednak faktu, że znajomość dziennych wyników sesji nie czyni Cię w praktyce ani trochę mądrzejszym w zakresie podejmowania decyzji inwestycyjnych.

Oczywiście cena ma znaczenie. Jest to fakt, który trudno byłoby podważyć. Nie możemy jednak zapominać, że cały czas mamy do czynienia z... rynkiem. Znajomość końcowego efektu transakcji zawartych w ciągu danego dnia czy tygodnia giełdowego pozwoli Ci się zorientować, co w tym czasie zaszło na parkiecie, ale niekoniecznie dlaczego lub też — co może bardziej istotne — w jaki sposób do tego doszło. Wyobraź sobie parking przed jakimś centrum handlowym. Czy wszystkie miejsca parkingowe są zajęte, czy może połowa z nich jest wolna? Czy dziś jest sobota, czy dzień roboczy? Ilu ludzi odwiedza sklepy czy spożywa obiad w znajdującej się w obiekcie restauracji? Pomijając już to, co też ci wszyscy ludzie kupują oraz jak wiele pieniędzy na to wydają, tym, co ma największe znaczenie dla inwestorów, którzy sfinansowali budowę tego centrum handlowego, jest samo to, że klienci ci po prostu do niego zaglądają i korzystają z jego oferty. To jest właśnie coś, co można by określić w sposób naturalny jako wolumen.

Obserwacja wolumenu dla dowolnego waloru czy indeksu znajduje się w zasięgu możliwości każdego inwestora. Jednakże właściwe zrozumienie i interpretacja jego wskazań jest już pewną sztuką — umiejętnością, którą nie każdy inwestor w dostatecznym stopniu posiadał. Dlatego też w tej książce staram się przedstawić w sposób klarowny i przystępny najważniejsze koncepcje składające się na analizę wolumenu oraz omawiam narzędzia, które pozwolą Ci lepiej zrozumieć, czym jest wolumen i w jaki sposób możesz wykorzystać różne jego wskaźniki do podejmowania lepszych, bardziej przemyślanych i świadomych decyzji.

Terminologia związana z analizą wolumenu

Zacznijmy od wprowadzenia i zdefiniowania kilku podstawowych pojęć. *Wolumen* (ang. *volume*) to ogólne słowo-klucz określające ilość określonego waloru (np. akcji danej spółki, kontraktów towarowych, opcji itd.), jaka została wymieniona pomiędzy kupującymi i sprzedającymi. Duża wartość wolumenu oznacza, że znaczna liczba instrumentów, którymi obrót odbywa się na danym rynku, zmieniła właściciela. Jeśli zaś wolumen jest niski, nowego nabywcę znalazło mniej instrumentów określonego rodzaju.

Na wolumen możemy spojrzeć z kilku punktów widzenia, dlatego też zdefiniujemy kilka jego rodzajów (odmian):

- **Wolumen rynkowy (zwany również wolumenem obrotu)** (ang. *market volume, trading volume*) — liczba walorów będących przedmiotem wymiany (między kupującymi i sprzedającymi) w określonym przedziale czasu, zwykle w ciągu jednego dnia.
- **Wolumen całkowity (lub wolumen giełdowy)** (ang. *total volume, exchange volume*) — odnosi się do całkowitej liczby papierów wartościowych (akcji), które były przedmiotem handlu na parkiecie (np. na giełdzie New York Stock Exchange).
- **Wolumen indeksu** (ang. *index volume*) — skumulowana wartość (suma) wolumenu wszystkich papierów wartościowych spółek wchodzących w skład indeksu giełdowego, takiego jak Dow Jones, S&P 500 czy WIG20.
- **Całkowita liczba transakcji** (ang. *total trades*) — liczba wszystkich transakcji, które zostały zawarte na danej sesji.
- **Wartość obrotu** (ang. *dollar volume*) — wartość w dolarach wszystkich akcji, które zmieniły właściciela na danej sesji¹.
- **Wolumen akcji w wolnym obrocie** (ang. *free float*) — liczba akcji znajdująca się w posiadaniu uczestników rynku, która może być przedmiotem wolnej wymiany.
- **Przeciętny wolumen (zwany także typowym wolumenem)** (ang. *average volume, typical volume*) — wyznaczany jest jako średnia ruchoma wolumenów zarejestrowanych w różnych momentach czasu w celu wygładzenia ścieżki zmian wolumenu w wybranym okresie. Pozwala uzyskać bardziej reprezentatywny obraz typowego wolumenu w danym czasie. Dzięki niemu analitycy techniczni mogą szybko zorientować się, czy bieżący wolumen się zmniejszył, czy zwiększył w porównaniu do przeszłości. Wracając na chwilę do analogii z centrum handlowym — pozwoli on znaleźć odpowiedź na pytanie, czy w ten weekend jest ono częściej odwiedzane przez klientów w porównaniu ze wszystkimi weekendami na przestrzeni ostatniego roku, czy może jednak rzadziej.

Wolumen jako element analizy rynku

Obserwacja handlu giełdowego dostarcza tylko dwóch rodzajów informacji — o cenie oraz jej niedocenianym kuzynie — wolumenie. Wolumen, być może najbardziej niedoceniany element całej układanki, tworzy najbardziej chyba podatny grunt dla analizy technicznej. Biegłość w anali-

¹ Na rynkach lokalnych stosowane są odpowiedniki w walucie lokalnej, np. wolumen złotowy — *przyb. tłum.*

zie wolumenu to wśród uczestników rynków cecha raczej rzadka. Jednakże solidne jej opanowanie i właściwe zrozumienie pozwala praktykom rynkowym znacznie głębiej wniknąć w mechanikę rynku.

Benjamin Graham, ojciec strategii inwestowania na podstawie wartości i mentor Warrena Buffetta, porównywał często rynek do maszyny do głosowania. Jeśli zgodzimy się z tą analogią, wówczas wolumen moglibyśmy przyrównać do urny, do której trafiają głosy. Stanowi on bowiem najbardziej autentyczną ilustrację mocy, jaka tkwi w siłach podaży i popytu na rynku.

Wolumen można postrzegać jako narzędzie weryfikacji (potwierdzenia) cen rynkowych, źródło płynności, miernik wagi (znaczenia) informacji posiadanych przez rynek, źródło informacji o rzeczywistych intencjach uczestników rynku, dowód na różnorodność opinii panujących wśród inwestorów, paliwo napędzające rynek, sposób na odkrycie tajemnic rynku czy też pierwotne źródło dynamiki cen. Jeśli zgadzasz się z opinią, że każda z tego rodzaju informacji może mieć istotne znaczenie dla trafności decyzji inwestycyjnych, analiza wolumenu będzie tym, czemu poświęcić znacznie więcej uwagi, niż zwykleś to robić do tej pory.

Wolumen weryfikuje (potwierdza) ceny

Wolumen odgrywa kluczową rolę w analizie papierów wartościowych. Pozwala odpowiedzieć na pozornie proste pytanie: „Jak dużo?”. Jak już wiemy, wolumen mówi nam o tym, jak wiele sztuk danego waloru było przedmiotem obrotu (wymiany) w określonym czasie. Kluczowe jest tu jednak zrozumienie pewnego faktu — im więcej papierów zmienia swojego właściciela po określonej cenie, tym większe oparcie w wolumenie znajduje ów poziom ceny. W języku Grahama, znacznie więcej inwestorów „głosuje” za tą ceną w danym momencie czasu.

Na zasadzie analogii powinniśmy zakładać, że niższy wolumen jest wyrazem dokładnie odwrotnej sytuacji. Jeśli znacznie mniejsza rzesza inwestorów decyduje się przeprowadzić transakcję przy danym poziomie ceny, w znacznie mniejszym stopniu możemy mieć pewność co do jego zasadności.

Załóżmy na chwilę, że wszedłeś na portal aukcyjny z zamiarem kupna określonej rzeczy. Szybko przekonałeś się, że oferuje ją tylko jeden sprzedawca. Jak bardzo będziesz ufał w to, że żądana przez niego cena jest miarodajna czy też „uczciwa”? Najprawdopodobniej nie bardzo. Jeśli jednak ten sam towar znalazłbyś w ofercie znacznie większej liczby sprzedawców, którzy w przeszłości sprzedali już dziesiątki tysięcy sztuk tego towaru po bardzo zbliżonej do bieżącej cenie, najprawdopodobniej bez większych oporów będziesz skłonny uznać, że cena ta stanowi dobre przybliżenie rzeczywistej wartości poszukiwanej przez Ciebie rzeczy.

Dokładnie ta sama zasada znajduje zastosowanie w przypadku wolumenu obrotu. Im więcej osób uczestniczy w kształtowaniu bieżącej ceny rynkowej waloru, tym bardziej wydaje się ona uzasadniona. Można więc powiedzieć, że z punktu widzenia analityka technicznego wolumen jest narzędziem służącym do potwierdzenia jakości procesów cenotwórczych na rynku.

Wolumen zapewnia płynność

Przywołany wyżej przykład aukcji pozwala nam poczynić jeszcze jedną dość istotną obserwację. Załóżmy na chwilę, że swoją ofertę na portalu aukcyjnym umieścił tylko jeden sprzedawca, przy czym nie spotyka się ona z zainteresowaniem kupujących. Popyt na dany towar zamarł. Zadajmy sobie w tej sytuacji pytanie, jakie jest prawdopodobieństwo tego, że w stosunkowo krótkim czasie

uda mu się upłynnić oferowany towar (czyli sprzedać go za gotówkę) po cenie nieodbiegającej znacznie od żądanej obecnie? W swojej książce zatytułowanej *Mind over Market* Eric Jones oraz James i Robert Daltonowie odpowiadają na to pytanie w ten oto sposób: „Wolumen jest najprawdziwszym i najbardziej wiarygodnym indykatorem zdolności rynku do ułatwiania i zwiększania efektywności obrotu... Rynek, który nie ma wbudowanych mechanizmów usprawniających obrót, nie ma szans na przetrwanie”.

Kiedy wolumen jest niski, szanse na to, że w stosunkowo krótkim czasie uda się sprzedać określoną ilość waloru po żądanej cenie są raczej niewielkie. Odwrotnie ma się sytuacja wówczas, gdy wolumen jest wysoki, kiedy to znaczna liczba transakcji zawierana jest przy stosunkowo wąskim przedziale wahań ceny. Wysoce prawdopodobne staje się wówczas szybkie upłynnienie dużej liczby papierów po cenie nieróżniącej się znacząco od tej, po której zostały zakupione. Wysoki wolumen pozwala wnioskować o dużej płynności, kiedy to wymiana papieru na gotówkę po cenie rynkowej jest łatwa.

Wolumen waży informacje posiadane przez rynek

Wolumen nie tylko uwiarygadnia ceny, ale stanowi również istotny element procesu ich formowania. Z chwilą opublikowania nowych informacji wolumen staje się swego rodzaju indykatorem szybkości ich przyswajania przez uczestników rynku. Poprzez obserwowanie zmian w wolumenie w chwilę po opublikowaniu danych analityk techniczny jest w stanie oszacować tempo, z jakim nowe informacje docierają do inwestorów.

W ten oto sposób wolumen staje się swoistą miarą istotności informacji dopiero co podanych do wiadomości publicznej. Zwiększone zainteresowanie tymi informacjami przekłada się na wzrost wolumenu. Jeżeli zaś informacje te nie mają dużego znaczenia dla uczestników rynku, nie wpłyną na widoczne zwiększenie wolumenu.

Wolumen ujawnia rzeczywiste przekonania uczestników rynku

Informacje o liczbie (wolumenie) walorów, które były przedmiotem wymiany w określonym czasie, odkrywają rzeczywiste przekonania i intencje uczestników rynku. Załóżmy na przykład, że doszły Cię słuchy, iż pewien dobrze znany inwestor dokonał zakupu znacznej liczby akcji pewnej spółki. Jaka będzie Twoja reakcja na taką informację? Najprawdopodobniej pójdziesz w jego ślady i zakupisz — dajmy na to — tysiąc sztuk tego samego waloru.

Załóżmy teraz, że po pewnym czasie dowiedziałeś się, iż inwestor ten zakupił jedynie 100 sztuk akcji tejże spółki. Zapewne zgodzisz się ze mną, że ta dodatkowa informacja dość istotnie zmieniałaby Twoje przekonanie co do sensowności inwestowania w te właśnie walory. Oczekiwałeś raczej, że tak bogaty i uznany inwestor zakupi co najmniej milion akcji — oczywiście gdyby działał on w pełni przekonany o słuszności swej decyzji.

Wolumen wyraża zainteresowanie i entuzjazm rynku

Wolumen rynkowy można interpretować w kategoriach pewnej sumy kapitału, która szuka swojego miejsca na rynku. Na dobrą sprawę istnieją tylko dwa powody, dla których posiadacze wolnych środków decydują się je zainwestować. Jednym z nich jest chęć wykorzystania nadarzającej się wyjątkowej okazji do zysku. Drugim z tych powodów jest dążenie do redukcji ryzyka, jakie wiąże się z zajęciem potencjalnie niewłaściwej pozycji. Rosnący wolumen jest pośrednim dowodem na to, że inwestorzy, reprezentujący bądź to stronę popytową, bądź podażową rynku, widzą sens w ulokowaniu swoich środków na określonym rynku czy w jego segmencie (a także w konkretnym walorze). Malejący wolumen każe sądzić, że znacznie mniej inwestorów postrzega określoną inwestycję jako dobrą lokatę kapitału. Ich mniejszy entuzjazm przekłada się na decyzję — zamiast inwestować, wolą poczekać na dalszy rozwój sytuacji, pozostając poza rynkiem.

Wolumen świadczy o różnorodności opinii

Wolumen może stanowić dodatkowe kryterium decyzyjne dla uważnego obserwatora, w sytuacji gdy na rynku dominują skrajnie różne, a nierzadko sprzeczne opinie. Bardzo często informacje i komentarze w mediach czy też plotki przekazywane tzw. pocztą pantoflową skłaniają inwestorów do zajęcia określonej pozycji, nawet jeśli są one tylko luźno związane z faktami (a nawet gdy w ogóle nie znajdują one potwierdzenia w faktach). Zwiększona aktywność inwestorów, znajdująca swoje odzwierciedlenie w rosnącym wolumenie, stanowi empiryczny dowód na to, że tego rodzaju — często rozbieżne — opinie są obecne na rynku, przy czym każda ze stron okopuje się na własnej pozycji. Im większa jest owa rozbieżność opinii, tym większy zysk każda ze stron ma zamiar zrealizować na zajmowanej przez siebie pozycji. Znaczna rozbieżność opinii znajduje swoje odzwierciedlenie w rosnącym wolumenie — pokazuje on, że zarówno byki, jak i niedźwiedzie zajmują swoje pozycje w oczekiwaniu na zysk. To samo rozumowanie prowadzi nas do wniosku, że niski wolumen może z kolei oznaczać osiągnięcie konsensusu między stroną podażową i popytową rynku — bieżąca cena rynkowa staje się istotnie ceną równowagi („właściwą” ceną w danej chwili).

Wolumen jest paliwem napędzającym rynek

Każdy silnik, jeśli ma wykonać określoną pracę, musi zostać zasilony w odpowiednie paliwo. Takiego właśnie paliwa dla rynków finansowych dostarczają inwestorzy zgłaszający popyt na notowane na rynku instrumenty bądź oferujący ich podaż. Wolumen — jak już wiemy — stanowi zaś miarę całkowitej podaży albo popytu, jaki w określonym czasie zgłaszają uczestnicy rynku. Wolumen można więc postrzegać jako paliwo, które nadaje rynkom dynamikę i wprawia je w ruch. Znany inwestor Billy Williams wyraził tę myśl następującymi słowami: „Wolumen jest w rzeczy samej motorem wprawiającym w ruch rynki akcji. Kiedy statek kosmiczny wyrusza w swoją podróż w przestrzeń kosmiczną, większa część paliwa znajdującego się w jego zbiornikach zużywana jest na pokonanie siły grawitacji Ziemi. Jest to konieczne do wyzwolenia tej wybuchowej energii, która ma wynieść statek w przestrzeń kosmiczną. Ale gdy cel ten zostanie już osiągnięty i statek oderwie się od Ziemi, niewielka część paliwa pozostała w zbiornikach wystarcza do tego, by mógł on kontynuować swoją misję. Wolumen jest dla akcji tym, czym paliwo rakietowe dla statku kosmicznego”.

Wolumen odkrywa tajemnice rynku

Jeśli cena stanowi formę prawdy, wolumen jest tym, co nadaje jej klauzulę bycia godnym zaufania. Duże instytucje pragną przeprowadzać swoje transakcje kupna czy sprzedaży papierów wartościowych w ciszy, bez wzbudzania zainteresowania ze strony pozostałych uczestników rynku. Jednakże w praktyce jest to prawie niemożliwe. Muszą więc ostrożnie wybierać papiery wartościowe do swoich portfeli inwestycyjnych, unikając inwestowania w te walory, których ceny są wrażliwe na wolumen obrotu (jak w przypadku akcji mało płynnych spółek). Decydując się na kupno bądź sprzedaż takich papierów, duża instytucja musi zachować szczególną ostrożność. Jeśli bowiem nieopatrznie zdradzi swe zamiary, pozostali inwestorzy mogą wykonać manewr wyprzedzający, tzn. przeprowadzić wcześniej transakcję kupna lub sprzedaży, próbując wykorzystać wiedzę o znacznej transakcji, jaka za chwilę ma być przeprowadzona i może wpłynąć na cenę („płynąc na fali”).

Jednym ze sposobów na „ukrycie” tego rodzaju transakcji jest kupno po cenie natychmiastowego zakupu (ang. *bid*) bądź sprzedaż po cenie natychmiastowej sprzedaży (ang. *offer*). Jednak w ramach analizy wolumenu potrafimy radzić sobie i z tego rodzaju unikiem. Każda transakcja znajduje swoje odzwierciedlenie w oficjalnych statystykach giełdowych. Znaczny wzrost wolumenu jest czytelnym sygnałem tego, że jakaś duża instytucja weszła do gry — nawet jeśli poziom ceny niekoniecznie na to wskazuje (nie zmienił się istotnie).

Wolumen jako przyczyna

Richard Wyckoff, guru giełdowy z pierwszej połowy XX w., zdefiniował własne prawa inwestowania. Jednym z owych praw, które mają szczególne znaczenie z naszego punktu widzenia, było to o przyczynie i skutku (ang. *law of cause and effect*). Prawo to stanowi, że zakres ruchu cenowego jest wprost proporcjonalny do skali przyczyn, jakie legły u jego podstaw. Dla osób zajmujących się analizą wolumenu wypływa stąd wniosek, że przyczynę zmian ceny danego waloru stanowi różnica między liczbą jego sztuk oferowanych do sprzedaży a liczbą sztuk, na które zgłaszany jest aktualnie popyt.

Wolumen daje początek dynamice cen

Wolumen rynkowy to miara, której wzrost prowadzi zwykle do przyspieszenia ruchu kierunkowego cen. Charles Dow, założyciel „The Wall Street Journal” i twórca słynnych indeksów nazwanych jego imieniem, wierzył, że wysoki wolumen jest indykatorem bardziej „prawidłowych” cen, a w efekcie sam staje się czymś, co wyznacza ceny. Mówiąc w skrócie, Dow przeczuwał, że znaczący wzrost wolumenu poprzedza często równie istotne co do wartości bezwzględnej ruchy cen. Od momentu sformułowania tej hipotezy ponad sto lat temu znalazła ona swoje potwierdzenie w olbrzymiej liczbie badań empirycznych.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

CZYTAJ RYNEK NICZYM KSIĄŻKĘ

Świat papierów wartościowych jest niezwykle dynamiczny i rządzi się swoimi prawami. Gdy próbniesz dokonać udanych inwestycji, co rusz trafiasz na trudne podejścia i śmiercionośne przepaście. Obecnie sprawne poruszanie się po meandrach rynków finansowych nie jest tak proste, jak było jeszcze dekadę temu. Dlatego koniecznie uzupełnij swój warsztat inwestora o analizę techniczną, w szczególności zaś o jedną z jej metod — analizę wolumenu.

Wolumen to doskonałe narzędzie do rozszyfrowywania rynku. Skupia się głównie na zaangażowaniu inwestorów. Dzięki niemu możesz się dowiedzieć, kiedy istniejący trend rośnie w siłę, a kiedy zaczyna słabnąć. Ta drobna wskazówka powinna niejedną raz uratować Cię od dużych spadków i pozwolić wypatrzeć bardzo dobre momenty wejścia na rynek.

Uznany analityk techniczny Buff Dormeier odkrywa przed Tobą mechanizmy tego, w jaki sposób wolumen potwierdza, interpretuje i wyprzedza ruchy cen akcji. Zapoznaj się z treścią tej książki, by bezbłędnie odczytać to, co każdego dnia chce Ci przekazać rynek.

Buff Pelz **Dormeier**, CMT, zajmuje się dynamicznym zarządzaniem portfelami inwestycji najzamożniejszych inwestorów indywidualnych oraz firm inwestycyjnych. W czasie swojej piętnastoletniej kariery w branży finansowej pracował m.in. jako doradca finansowy, analityk i zarządzający portfelem. Był wielokrotnie wyróżniany za innowacje w dziedzinie analizy technicznej, a w 2006 roku został laureatem Charles H. Dow Award. Jest również cenionym ekspertem, zapraszany do udziału w konferencjach na szczeblu krajowym i międzynarodowym oraz często cytowanym w mediach branżowych.

książki **klasy**business

Nr katalogowy: 7842

Księgarnia internetowa:
<http://onepress.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

one
p r e s s

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://onepress.pl/promocje>

Książki najchętniej czytane:

• <http://onepress.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

• <http://onepress.pl/novosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: onepress@onepress.pl
<http://onepress.pl>

ISBN: 978-83-246-3646-4

9 788324 636464

Cena: 69,00 zł